

Evaluatie pilot Wonen met ondersteuning

Juni 2021

1. Inleiding

In juni 2019 is de gemeente Boekel gestart met de pilot: wonen met ondersteuning voor jongeren met een lichte beperking en bijkomende problematiek. In totaal hebben drie jongeren deelgenomen aan de pilot. Eind juni gaat de vierde jongere starten in het traject wonen met ondersteuning.

Op 1 september 2020 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden. Twee jaar na de start van de pilot is het tijd voor de eindevaluatie. We evalueren de werkwijze en methode en kijken of het wenselijk is om wonen met ondersteuning op te nemen in het reguliere aanbod.

2. Evaluatie

In juni 2019 is de pilot van start gegaan met twee jongeren. De jongeren hebben samen met hun begeleider een plan opgesteld, met daarin hun ontwikkelpunten op verschillende leefdomeinen. De begeleiding richt zich op het opbouwen van een wekelijkse structuur, verkrijgen of behouden van betaald werk, de zorg voor het huishouden en de eigen financiën, persoonlijke verzorging, het opbouwen en versterken van een sociaal netwerk en vrije tijdsbesteding.

De eerste periode verliep goed. Beide jongeren hadden werk en hadden al snel de vaardigheden om (met begeleiding) zelfstandig te wonen. Ze werkten aan de diverse levensgebieden en boekten vooruitgang op verschillende vlakken.

Vanaf maart 2020 begon de coronacrisis. Dit zorgde voor het wegvallen van structuur bij de jongeren. Dit heeft een flinke impact gehad. Een jongere bleek meer hulp en structuur nodig te hebben dan vanuit de pilot geboden kan worden. Het Dorpsteam heeft een passende plek gevonden voor deze jongere. Deze jongere heeft een indicatie gekregen vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) voor begeleid wonen.

In oktober 2020 is een derde jongere ingestroomd in de pilot. Deze jongere had andere uitdagingen dan de eerste twee jongeren. Hier speelde onder andere financiële problematiek een uitdaging. Een voorbeeld is dat deze jongere een bijstandsuitkering had. In het begin waren er veel vragen rondom inrichtingskosten, tijdig verkrijgen van huursubsidie en andere financieringsgerichte vragen. Deze financieringsvraagstukken hebben veel tijd van

de begeleiding in beslag genomen. Hierdoor duurde het langer voordat de begeleiding zich kon focussen op andere doelen en uitdagingen.

Op dit moment is een vierde jongere klaar om in te stromen in de pilot. Peelrand Wonen heeft een nieuwe woning beschikbaar gesteld. Peelrand Wonen let bij het selecteren van woningen op de belastbaarheid en de bereidbaarheid van de buurt. Eind juni zal deze vierde jongere instromen in de 'Wonen met ondersteuning' voorziening.

Successen

- Door jongeren zelfstandig te laten wonen ontstaat er snel een goed beeld van de capaciteit van de jongere. Dit is waardevol, omdat dan een inschatting gemaakt kan worden over de mogelijkheden- en onmogelijkheden. De jongere kan indien nodig doorgeleid worden naar een andere plek of de juiste ondersteuning kan de jongere helpen om toe te werken naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan.
- Peelrand Wonen en het Dorpsteam weten elkaar goed te vinden. Wanneer er onvoorziene situaties zijn pakken partijen hun rol. Signalen worden naar tevredenheid afgehandeld.

Lessen

- Het is belangrijk in het voortraject een goed beeld van de jongere te krijgen. Soms kan begeleiding al starten in het voortraject, om in beeld te brengen wat er nodig is. In sommige situaties is het ook belangrijk te kijken naar diagnostiek. Investeren in het voortraject zorgt voor een betere start.
- Communiceer duidelijk wat wel en niet van de begeleiding wordt verwacht. In een van de casussen in de pilot ging nu veel tijd verloren aan financieringsproblematiek. Voor deze problematiek is samenwerking met Meierijstad en bijvoorbeeld bewindvoering essentieel. Zij zijn professionals op dit gebied.
- Het aanbod wonen met ondersteuning is in beginsel een tijdelijke voorziening. Echter is begeleiding gericht op de toekomst van de jongere. De aanbieder heeft de taak verwachtingen, dromen en wensen te bespreken en hierop actie te ondernemen. De focus ligt nu soms te veel op alleen de korte termijn.
- Er werd gekozen voor de doelgroep 18 tot 23 jaar. Echter is in de praktijk gebleken dat er ook veel jongeren zijn tussen de 23 en 27 jaar, die baat hebben bij deze vorm van ondersteuning. Aangezien jongeren tot 23 jaar alleen in aanmerking komen voor huursubsidie wanneer woningen verhuurt worden onder de kwaliteitskortingsgrens* blijven we binnen het aanbod 'wonen met ondersteuning' wel gebruik maken van woningen in het goedkoopste huursegment.

* De kwaliteitskortingsgrens is het bedrag tot waar huurtoeslagontvangers een deel van de huurprijs krijgen gecompenseerd door de overheid. Voor jongeren tot 23 jaar is de kwaliteitskortingsgrens extra van belang. Zij krijgen namelijk helemaal geen huurtoeslag meer wanneer ze een sociale huurwoning betrekken die duurder is dan de kwaliteitskortingsgrens.

3. Conclusies

Het aanbod wonen met ondersteuning is een goede aanvulling op het al bestaande Wmo-aanbod

Wonen met ondersteuning is een aanvulling op het reeds bestaande aanbod. Het is een combinatie van de inzet van begeleiding en het aanbieden van een woning. Op deze manier worden de jongeren in een situatie geplaatst waarin ze optimaal begeleid kunnen worden naar zelfstandigheid. Door deze setting wordt al snel duidelijk wat de capaciteiten van de jongere zijn. Het kan zijn dat een jongere niet in staat is zelfstandig te wonen. In dat geval blijkt relatief snel dat een jongere andere ondersteuning nodig heeft. In andere situaties, bijvoorbeeld de situatie waarin een jongere thuis woont en reguliere begeleiding vanuit de Wmo ontvangt, wordt mogelijk pas later ingezien wat de daadwerkelijke capaciteiten van de jongere zijn, omdat veel wordt opgevangen door het netwerk en de thuissituatie. Het kan voorkomen dat een jongere jaren begeleiding krijgt vanuit de Wmo, maar eigenlijk nooit een redelijk zelfstandig bestaan kan opbouwen. Door het aanbod wonen met ondersteuning wordt snel inzichtelijk wat wel en niet mogelijk is en kan de juiste ondersteuning worden ingezet.

In de tussentijdse evaluatie van september 2020 werd het doel van de pilot aangepast naar: *'jongeren de ondersteuning bieden die ze nodig hebben en gedurende de fase dat ze gebruik maken van het aanbod 'wonen met ondersteuning' onderzoeken in welke mate ze zelfstandig kunnen wonen of andere zorg nodig hebben'*. Het is wenselijk dit doel te blijven hanteren voor het aanbod 'wonen met ondersteuning'.

Het aanbod is geschikt voor de gekozen doelgroep

De doelgroep van de pilot zijn jongeren van 18 tot 23 jaar die met de nodige ondersteuning in staat zijn zelfstandig te wonen. Het gaat om jongeren met een lichte beperking (verstandelijk, psychisch e.d.) die naast deze beperking last hebben van bijkomende problematiek (denk aan: sociale aansluiting, schulden, geen dagbesteding/werk of problemen op school). Gedurende de pilotfase bleek dat er in Boekel een aantal jongeren zijn tussen de 23 en 27 die ook baat zouden hebben bij wonen met ondersteuning. In praktijk blijkt dat het veelal gaat om jongeren die nog thuis wonen en daar vast (dreigen te) lopen. Het is wenselijk om wonen met ondersteuning mogelijk te maken voor jongeren van 18 tot 27 jaar.

Structurele samenwerking en afstemming is van belang

Gedurende de pilotfase bleek dat de samenwerking en afstemming met betrokkenen beter kan. Bij de pilot zijn diverse partners betrokken. Peelrand Wonen verhuurt de woning, de zorgaanbieder biedt begeleiding, het Dorpsteam geeft indicaties af en monitort, Meierijstad komt in beeld wanneer er vragen zijn op het gebied financiën (denk aan bijstand, subsidies, budget coaching etc.). Vaak vervult ook het sociaal netwerk van de jongere een belangrijke

rol. Het is belangrijk dat elke partner weet wat zijn rol is en dat de lijntjes kort zijn. Ook moet duidelijk zijn bij wie de jongere, maar ook de zorgaanbieder, terecht kan met vragen. Aan het begin van elk traject zal dan ook aandacht moeten zijn voor de rollen van de betrokkenen.

Er is behoefte aan meer aanbod wonen met ondersteuning

Het Dorpsteam heeft een lijst opgesteld van jongeren die baat hebben bij wonen met ondersteuning. Op dit moment staan er ongeveer 5 jongeren op de lijst. Er zijn momenteel slechts 2 voorzieningen 'wonen met ondersteuning'. De doorlooptijd is gemiddeld 1,5 tot 2 jaar. Dit betekent dat de behoefte groter is dan het aanbod. Om uit te kunnen breiden zijn er extra woningen nodig. Hierover zijn we met Peelrand Wonen in gesprek. Peelrand Wonen is bezig met planvorming bij Donkzicht. In deze plannen wordt het idee van wonen met ondersteuning meegenomen. Mogelijk zijn er ook kansen op het terrein van Huize Padua. Met Huize Padua hebben we een intentieovereenkomst gesloten waarin we de mogelijkheden van het terrein samen bespreken. Wonen met ondersteuning kan hier een mogelijke invulling van zijn.